Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

http://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/816

Jautājums

Kā pareizi: ***veselīga dzīvesveida trīs pamatprincipi*** vai ***trīs veselīga dzīvesveida pamatprincipi***?

Atbilde

Pareizi ir ***trīs veselīga dzīvesveida pamatprincipi***.

Latviešu valodā teikuma locekļu savstarpējos sakarus norāda galotņu formas, tāpēc vārdu secība var būt diezgan brīva. Tomēr tāpat pastāv vārdu secības likumības, un noteikta vārdu secība ir arī apzīmētāju rindās.
Ja lietvārdam ir piesaistīti vairāki vārdi un viens no tiem ir skaitļa vārds, šis skaitļa vārds parasti nostājas pirms cita komponenta: *trīs jauni cilvēki; viens pieklīdis suns*.
Nereti valodas praksē sastopami piemēri, kuros skaitļa vārds nostājies aiz citiem apzīmētājiem, tuvāk lietvārdam. Šādos gadījumos tomēr vārdu kārta būtu jāmaina:
nevis *Olaines plastmasu pārstrādes rūpnīcā strādājošie trīs pusaudži apgalvoja* .., bet *trīs Olaines . . rūpnīcā strādājošie pusaudži..;*
nevis *patversmē nonāca mazi, pūkaini četri kaķēni*, bet *patversmē nonāca četri mazi, pūkaini kaķēni*.

Avoti

Valkovska, B., Lokmane, I. Vienkārša teikuma komunikatīvā struktūra. *Latviešu valodas gramatika.* Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2013, 795. lpp.

© Latviešu valodas aģentūra, 2017